

Äänitteen nimi: Onnistu Livenä jakso 4.mp3

Äänitteen kesto: 00:30:54

[äänite alkaa]

[Tunnusmusiikki 00:00:00]

Puhuja 1 [00:00:22]: Moikka, me ollaan Anna ja Jenni! Me ollaan työssämme aitiopaikalla jakamassa onnistumisia meidän asiakkaidemme kanssa.

Puhuja 2 [00:00:29]: Tässä podcast-sarjassa me halutaan puhua onnistumisesta erilaisista näkökulmista käsin ja jakaa vinkkejä siihen, miten just sä voit kokea onnistumisia sun arjessa enemmän. Tää on OnnistuLivenä.

[Tunnusmusiikki 00:00:42]

Puhuja 2 [00:00:53]: Heippa! Tervetuloa mukaan OnnistuLivenä-podcastin neljänteen jaksoon. Kevät on uusien suunnitelmien ja varsinkin kouluhakujen aikaa. Tänään me puhutaankin ammatinvalinnasta. Anna, sähän toimit meillä täällä Livessä tällä hetkellä psykologina nimenomaan ammatinvalinnassa ja uraohjauksessa. Sulla on varmaan hyviä ajatuksia siitä, miten ja millä keinoin lähteä pohtimaan sitä, mitä sitä työkseen haluaisikaan tehdä. Niin, että voisi tehdä onnistuneen valinnan.

[Tunnusmusiikki 00:01:28]

Puhuja 1 [00:01:37]: Ammatinvalintahan on tosi mielenkiintonen juttu mun mielestä. Koska tapoja päätyä tiettyyn ammattiin tai työhön on varmasti just niin monia kuin on meitä ihmisiäkin. Mä ajattelin, et termi ammatinvalinta. Sehän on oikeestaan hieman harhaanjohtava termi tai ainakin kertoo vain puolet totuudesta. Tottahan on, et osa ihmisistä valitsee tietyn koulutuksen tai työtehtävän tietoisesti, kattavan ja jopa analyttisen pohdinnan päätteeksi. Mut mä uskaltais väittää, et ihan yhtä monelle meistä tiettyyn työhön tai ammattiin pääseminen on ollut tosi monen sattuman summa. Varsinkin nuorena voi olla tosi vaikea tietää, missä olis hyvä. Tai ylipäätään, mistä olis kiinnostunut. Mä mietin

sitä Jenni, kun sähän työskentelen paljon nuorten kanssa, niin minkälaisia pohdintoja nuoret nykyään käy, kun he miettii omaa koulutusta tai ammattia.

Puhuja 2 [00:02:40]: Tosi tärkeenä ja monella mielessä on totta kai raha. Se, kuinka paljon sitten tulevaisuudessa voisi miltäkin alalta tienata. Tää on myös tosi ymmärrettävä asia, koska varsinkin tääl pääkaupunkiseudulla pelkästään asumisen kustannukset on tosi valtavia. Jokainen haluaa tienata tulevasta työstään sen verran, et pystyy itsensä ja mahdollisesti vaikka perheensä elättämään. Sitten paljon totta kai nuoret pohtii sitä, mitkä on heidän kiinnostuksen kohteet. Mitä alaa kohtaan löytyis kiinnostusta? Sitten tietenkin se, onko jotain arvostiritojakin kiinnostuksia ja odotuksia kohtaan? Mitä muut odottaa? Tuleeko esimerkiksi vanhemmilta tai yhteiskunnalta tiettyjä paineita, et pitäis mennä vaikka lukioon. Tai pitäis mennä jotain tiettyä alaa opiskelemaan. Se voi olla isos ristiriidas sen kanssa, mitä itse haluaisi. Monet nuoret joutuu isoja asioita punnitsemaan siinä kohtaa. Siihenki ehkä liittyy rahakin. Helposti voidaan sanoo, et jos sä lähdet tolle alalle, niin onko siellä töitä. Tienaako siellä? Sitten nuoret pohtii tietenkin sitä, mitkä on omat vahvuudet. Mitä itse jo osaa? Voisinko sitä jo olemassa olevaa osaamista hyödyntää matkalla tulevaan ammattiin?

Puhuja 1 [00:04:38]: Se on aika tämmöistä toisaalta realismipohjaistakin se pohdinta.

Puhuja 2 [00:04:45]: Sit tietysti sellasil nuoril, joilla voi olla vaikeuksia miettii, mitä ylipäättään haluaisi tehdä tulevaisuudessa, niin siel voi olla taustalla hyvin vaikeita ja haastavii aiempia koulukokemuksia. Jos kokee, et koulunkäynti on ollu haastavaa, vaikka peruskoulussa. Tai on tullut kiusatuksi. Ois tarvinnut tukea opinnoissa. Ei oo saanu riittävää tukea tai muuta. Jos koulunkäynti on aiemmin ollut tosi vaikeeta ja hankalaa, voi tuntuu tosi vaikeelta enää yrittää realisoida mielessään sitä, että lähtis ees kouluun enää.

Puhuja 1 [00:05:26]: No varmasti, joo.

Puhuja 2 [00:05:30]: Sitten tietenkin opintojen kesto ja sijainti. Onko lähellä kotia tai täytyykö muuttaa jonnekin? Onko asuntolaa? Tuleeko opiskelun aikana ajankohtaseks itsenäistyminen? Toiset halua nopeasti ammattiin ja työelämää. Toisilla on sitten toiveita, että opinnot voi vähän pidempään kestääkin. Ei oo kiire eteenpäin. Sitten käydään sitä keskustelua, miten niihin opintoihin voi hakea. Joihinkin opintoihin, tai joissakin asioissa käydään myös sitä keskustelua, miten vaikea joihinkin opintoihin on päästä. Tarviiko valmistautua jotenkin? Onko haastatteluja, pääsykokeita? Onko joku valmennuskurssi tarpeellinen? Tarviiko kerrata jotain, vaikka peruskoulun oppisisältöjä? Mitkä on opiskeluvälineet? Sillon varsinkin, jos on pidempi aika välissä, et ei oo käyny koulua ollenkaan. Sitten ammattiin liittyvä pohdinta, mitä nuoret käy, on tietenkin se, et ei aina voi

olla varma siitä, eikä tietää sitä, mitä haluaa. Jos mietitään, et 15–16-vuotiaana, 20- tai ehkä 25-vuotiaankin pitäis tietää, mitä loppuelämällään haluaa tehdä. Se on ehkä mahdotonkin päätös vaatia nuorelta. Joku nuori voi miettiä sitä, että on alottanutkin jonkun alan opinnot, mutta sit alkaa pohtii, onko tää ala itselle oikee. Tai tää ei tunnu itselle oikeelta. Ehkä sitten sen asian pohdinta, voiko ne opinnot keskeyttää ja alkaa miettiä, mitä oikeesti haluaa. Tai suoraan, jos tietää, niin lähteä hakeutumaan jollekin toiselle alalle. Välttämättä ei tarvitsisi valmistua ammattiin, jos tietää, että sitä ei halua tehdä. Tai tuleva ammatti olis vaikka isos arvoristiriidassa itsensä kanssa. Löytyis myös rohkeus lähteä vaihtamaan alaa ja opiskella sitä, mikä oikeesti itseä kiinnostaa ja mitä tulevaisuudessa haluaa tehdä.

Puhuja 1 [00:08:07]: Tosi tärkeitä pohdintoja kyllä!

[Tunnusmusiikki 00:08:09]

Puhuja 1 [00:08:20]: Jenni tuossa just kuvaskin, et nuoret on itse asiassa tosi isojen pohdintojen ääressä sillon, kun he miettii sitä, mahdollisesti ensimmäistä omaa ammattia tai ensimmäistä tutkintoa. Mä usein muistutan ohjauksessa asiakkaita siitä, että tie omaan ammattiin, itse asiassa aika harvoin se on ihan sellainen suora ja selkeä. Tai ei sen tarvitsekaan olla sellaista. Ei se ole elämässä onnistumisen mittari, pääsetkö heti ykkösellä suoraan niin sanotusti oikeaan ammattiin. Erilaisiin ammatteihin, tutkintoihin ja työtehtäviin voi olla tosi monenlaisia reittejä. Tosi moni reiteistä voi olla sellainen, mitä ei alkuun ole tullut ajatelleeksaan, et näinhän mä voisin lähteä liikkeelle. Sit sellanen tosi lohdullinen ajatus on mun mielestä myös se, että sama ihminenhan voi loistaa tosi monenkinlaisissa ammateissa. Ois hyvä ehkä pikkasen luopua siitä ajatuksesta, että olisi semmoinen yksi, oikea, itselle sopiva ammatti. Kokee hirveitä paineita siitä, et mistä mä tiedän, mikä on se juuri oikea suunta mulle. Vaan ehkä enemmän ajatella sillä tavalla, että elämäntilanteet ja kiinnostuksenkohteet muuttuu usein vuosien varrella. Uuteen ammattiin kouluttautuminen on mahdollista myöhemminkin. Työelämässäkin voi rohkeesti lähteä kokeilemaan erilaisia työtehtäviä ja suuntia, jos nykyinen työ alkaakin maistua puulta. Usein käy niinkin, että jossain vaiheessa elämää huomaa, että ne vanhat hommat voi alkaa kyllästyttää. Tai ne alkaa tuntua liian raskailta, vaikka yhdistettynä omaan elämäntilanteeseen. Tai pitkään jatkuneeseen kuormitukseen työpaikalla. Huomaa, että en mä enää tällstä jaksakaan. Tai sitten vaikka omassa terveydentilassa voi tapahtua muutoksia. Voi tulla pitkäaikaissairauksia, kipuja tai psyykkistä pitkäaikaiskuormitusta. Sitten huomaakin, että ei tää vaan toimi enää tää homma. Toki sillonkin kannattaa tehdä pohdintaa, mitä nyt. Tai voi huomata, että kun työsuhde päättyy, on se sitten omasta valinnasta tai vaikka YT-neuvotteluiden seurauksena, niin voikin huomata, että ahkerasta työhausta huolimatta enää ei löydykään työpaikkaa. Nää on sellasia hetkiä, kun ihminen joutuu usein miettimään omaa tilannettaan, omia toiveitaan ja tavoitteitaan. Jos ideoita tuntuu olevan liikaa. Tai ehkä liian vähän. Tai tilanne muuten tuntuu tosi haastavalta tai mutkikkaalta, niin yks vaihtoehto tälläsessä tilanteessa on, että vois hakeutua ammatinvalinnan ohjaukseen. Mä

kyselisinkin tässä vaiheessa Jenni, miten sä olet päätenyt sun nykyiseen ammattiin? Mikä sua autto näis pohdinnoissa?

Puhuja 2 [00:11:42]: Mähän lähdin opiskelemaan sosionomiks, voi sanoa ehkä sitten vasta 23-vuotiaana. Mutta aiemmin työskentelin ravintola-alalla, jonne olin ajautunu perhetutun kautta töihin, ja vuosia siellä viihdyinkin ihan hyvin. Lukion jälkeen mä en päässy minnekään jatkokoulutukseen. Mul oli mielestäni ihan hyvät, sellaset keskiarvoltaan M:n ylioppilaspaperit, mutta sinä keväänä kun mä pääsin ylioppilaaksi, ne riitti korkeekouluhaussa, mihin sitten hainkaan, joillekin varasijoille "200-jotain". Sitten mä jäin ja jämähdin sinne ravintola-alalle töihin. Siinä töissä ollessa kolmee erilaista tutkintoa lähdin opiskelemaan. Ne kaikki jäi kesken. Sitten mä jossain vaiheessa päädyin miettimään sitä, mitä muuta sitä vois tehdä, kun ravintola-ala ei tuntunut enää hymyilyttävän itseä. Sosionomiopinnot oli ollut mulla yhtenä vaihtoehtona sillon lukion jälkeen, mutta koska mä en päässy lähellekään sillon, mä olin ehkä haudannu sen ajatuksen. Sit mä päätin, että nyt on sellainen tilanne, että kokeillaan vielä. Sitten mä pääsinkin kirkaasti sisään.

Puhuja 1 [00:13:13]: Eli tääkin oli tällainen tarina, et usein tarvitaan niitä sivupolkuja, ennen kuin oma tavoite kirkastuu ja löytyy motivaatio ja voimavarat ponnistella sen eteen.

Puhuja 2 [00:13:31]: Ja jos miettii nykyistä toimea, kun tätä Nuotti-valmennusta pääsääntöisesti teen. Tämmöisestäähän ei ollut mitään tietoa, kun mä sosionomiks valmistuin. Myöskin se, mitä Annakin tuossa puhui, niin voi olla monia reittejä. Ei voi välttämättä tietää, mihin opiskelee, valmistuu ja mitä tulee tekee. Tai voi tulla tekee monia eri asioita. Tämmösiä uusia mahdollisuuksia, mitä ei tienny sillon valmistuessa olevan olemassakaan, voi tulla vastaan sitten. Kertoisiks sä Anna myös, miten sä oot pääteny psykologiksi?

Puhuja 1 [00:14:16]: Joo. Mä muistan ainakin sillon lukiossa, sillon tosi paljon puhuttiin kaveriporukassa, mihin itse kukin meinaa hakee. Tai mitä meinaa tehdä sit, kun lukio loppuu. Mä muistan, että tosi monella oli hirmu selkeet suunnitelmat jo sillon. Mä muistan, vaikka mä sillein ihan tykkäsin kyllä koulusta ja opiskelusta, mut ei mul oo kyllä koskaan ollu semmosta kauheen selkeetä, mihin mä sit lähtisin. Mä muistan, et lukio päätty, eikä ollu kauheen selkeetä visioo viel siinä vaiheessa. Päädyinkin sitten tonne Mäkkärin kassalle töihin. Eihän siin mitään. Sehän on tosi opettavainen duuni kyl. Edelleenkin ajattelen, et se on ollut omalla uralla yks opettavaisimmista. Siin oppi tosi hienosti semmosta multitaskausta ja paineensietokyky, asiakaspalveluu ja vaikka mitä. Mut ennen kaikkee ehkä siinä ravintola-alalla työskennellessä kypsyi myös ajatus, että ehkä tää vuorotyö ei ole itseä varten. Kyllä täytyy sitä hakuopasta vähän vielä selata tarkemmin. Lähin vähän päättelemään, et mä tykkäsin kyllä lukiossa psykan kurseista paljon. Et ehkä tää vois olla sellanen monipuolinen valinta. Et siel ei varmaan työt ainakaan lopu. Päätin, että lähden

hakemaan. Toki se oli silleen haastavaa. Jo sillon, kun mä hain, psyka oli tosi haettu hakukohde. Mä oon ite päässy kolmannella hakukerralla sisään. Toki se vaati sitä yritystä ja erehdystä. Ja sitten uutta yritystä ja erehdystä. Ja jälleen kerran yritystä. Mutta joka yrityskerta vähän kypsy se, että nyt pitää lukee taas vähän enemmän ja valmistautuu taas vähän paremmin. Sit se paikka sieltä tärppäs. Mä aattelinkin, et se on toisaalta ollu tosi hyvä, että sitä ajatusta on joutunu kypsyttämään siinä useamman vuoden, et se ei tullutkaan heti. Sit jotenki sitä oli ehtiny mieltä, onks tää oikeesti se mun suunta. Silleen oon toisaalta hirveen kiitollinen siitä, et opiskelupaikka ei lävhtäny heti.

Puhuja 2 [00:16:44]: Eli me ollaan molemmat ponnistettu tuolta ravintola-alalta tänne podcast-mikrofonien ääreen.

Puhuja 1 [00:16:50]: Joo, se valmentaa ilmeisesti varsin hyvin.

[Tunnusmusiikki 00:16:55]

Puhuja 1 [00:17:04]: Tätä ammatinvalinta- ja uraohjaustahan on ollu saatavilla Suomessa jo yli 80 vuotta. Tää ei sinänsä palveluna ole mikään uusi. Jos ohjauksesta kiinnostuu, niin sinnehän pääsee joko TE-toimiston tai työllisyyden kuntakokeilun kautta. Täällä Live-säätiössä me ollaan ammatinvalinnan ohjauksen palveluntuottaja pääkaupunkiseudulla ja Keski-Uudellamaalla. Kun asiakas alottaa ammatinvalinnan ohjauksen, hän tapaa siellä psykologin, joka on perehtynyt erityisesti työelämän kysymyksiin. Palvelu on asiakkaalle maksutonta. Joka kerta, kun tulee uus asiakas, me aina mietitään yhdessä asiakkaan kanssa, että minkä tyyppinen ohjaus olisi hänelle sopivaa. Minkä kestoinen? Mitkä ois hyvät tavoitteet? Joka kerta lähdetään rakentamaan uudelleen. Ei oo mitään valmissapluunaa, minkä mukaan edettäis.

Puhuja 2 [00:18:03]: Mitä ammatinvalinnan ohjauksessa oikeastaan tapahtuu?

Puhuja 1 [00:18:09]: Mä sanoisin, et painopiste on kummiskin siinä, et käydään niit keskusteluja. Keskustelun kautta pyritään selvittämään esimerkiks omaa koulutus- ja työhistoriaa. Mistä on kiinnostunut? Mitkä ovat vahvuudet? Myös esimerkiks sen tyyppisii kysymysii, kuinka käytännönläheisistä opinnoista tai työstä tai kuinka teoreettisista opinnoista tai työstä on kiinnostunut? Ja toki pohditaan sitä, mikä elämäntilanne on. Minkä tyyppiset ratkaisut sopii siihen? Eli esimerkiks, että onks semmonen tilanne, missä pystyy sitoutumaan opintoihin, vaikka useammaks vuodeks? Vai onks esim. taloudellisista tai muista syistä tilanne sellanen, et pitäis päästä töihin mahdollisimman pian? Vähän peilataan realiteetteja toiveisiin. Keskustelujen lisäksi käytetään jonkin verran tälläsiä psykologia

testimenetelmiä. Niiden avulla asiakas voi saada uutta näkökulmaa omiin kykyihin ja omiin persoonallisuuden piirteisiin. Toki käytetään myös erilaisia itsearvio- ja pohdintatehtäviä ja muita välitehtäviä. Eli mikä näiden testien ja tehtävien tarkoitus on, niin ne antaa uusia ajatuksia ja uusia keinoja omien toiveiden jäsentämisessä. Ei sillä tavalla, et meil ois joku semmonen yksittäinen testi, josta nappia painamalla tulostuis paperille, että sinusta tulee erinomainen verovirkailija. Ei oo tällaista. Mutta nää kyselyt, testit ja keskustelut kaikki kokonaisuudessaan auttaa kokonaisuuden jäsentämisessä ja auttavat hahmottamaan sitä, mitkä on omia mahdollisuuksia, ajatuksia, toiveita ja haaveita. Tavotteena oiskin se, et asiakas tulis entistä tietosemmaks omista valmiuksistaan ja mielenkiinnon kohteistaan. Ja ihan myös reaali maailmassa tarjolla olevista mahdollisuuksista. Esimerkiks, et minkälaisia koulutuksia ylipäätään on olemassa. Minkälaisia työtehtäviä on olemassa? Mä aattelen, että tän kaiken avulla pystyis tekemään enemmän semmosia, omissa elämässä parempia, tietoisempia valintoja. Eikä esimerkiks päädy niin helposti sellasiin työtehtäviin, jotka ei itselle sovellu. Tai ei tunnu itseä kiinnostavalta. Kun ne on ollu itsestä lähtösin, pystyy ehkä myös paremmin erottamaan sitä, millon tarve tai toive tulee lähiympäristöstä. Nuorten kohdalla voi olla usein niin, että perheestä tulee hyvinkin vahvaa viestiä tietystä suunnasta. Se on tosi tärkeä, et saa kiinni siitä, millon tavote tai toive on itsestä lähtösin ja millon se tulee jostakin muualta. Ammatinvalinnan ohjaus: Mä ajattelin, et siitä voi olla apua hyvinkin monenlaisissa elämäntilanteissa. Erityisen paljon mulla käy asiakkaita, jotka on osatyökykyisiä. Tai olleet pidempään työelämän ulkopuolella. Mut sit on ihan alanvaihtajia ja ensimmäistä alaa pohtivia nuoria. Tosiaan ohjaukseenhan voi hakeutua myös työssäkävijä. Tää ei oo mikään pelkästään työttömille oleva asia. Esimerkiks, jos herää työssä käydessä ajatus, että mä haluaisin vaihtaa ammattia, alaa tai jotenki hakea nykyiseen työhön uusia sisältöjä tai suuntia. Myös silloin on hyvin tervetullut ohjaukseen.

Puhuja 2 [00:22:00]: Okei. Millasia asiakkaita sulla sitten käy?

Puhuja 1 [00:22:07]: Jos mä tässä muistelen, minkälaisia asiakkaita on viime aikoina ollut, niin aika tyypillisiä on sellaset tilanteet, että vaikka ihminen, joka on tehny fyysisesti raskasta työtä, vaikka rakennusalan työntekijä. Hänellä alkaa sitten, sanotaanko viiskymppisenä selkä temppuilla, eikä paluu oman alan työtehtäviin ole enää mahdollista. Tai sit vaikka hoitoalalla. Vaikka lähihoitajana työskennellyt ihminen kokee työuupumuksen ja alkaa tulla niitä ajatuksia, että ehkä paluu hoitoalan töihin ei ole enää mahdollinen tai semmoinen toivottava. Nuorista asiakkaista: Heillä on usein taustalla yks tai useempikin keskeytynyt tutkinto. On se kokemus, et ei oo ehkä vielä oikein löytäny sitä omaa alaa. Tai esimerkiks elämäntilanne tai terveydentila on vaikuttanu siihen, että voimavarat opintoihin ei oo ollu ihan riittäviä. Mut paljon on myös asiakkaita, joilla on esimerkiks mielenterveysyistä - tai fyysisen sairaudenkin vuoksi ovat olleet pidemmän aikaa pois työelämästä. Sit nyt he pohtii, riittäiskö omat voimavarat työhön paluuseen. Sit pohditaan yhdessä vaihtoehtoja. Pystyiskö palaamaan vaikka osa-aikatyöhön? Tekis vaikka kolmena päivänä viikossa töitä? Tai vaikka kuus tuntia päivässä kaheksan tunnin sijaan. Minkälaisia erilaisia vaihtoehtoja työelämään paluuseen olis? Käy myös asiakkaita, jotka on tehnyt vaikka pidemmän uran haastavassa ja

vastuullisessa asiantuntijatyössä. Ja sit nyt on alkanut miettiä, mitä muuta sitä elämässä vois olla. On ehkä noussu halu tehdä jotain ihan erilaista, vaikka jotain luovempaa työtä tai yrittäjyyttä. Sit yhdessä suunnitellaan tällaisia vaihtoehtoja.

Puhuja 2 [00:24:16]: Okei. Mitä asioita sitten saadaan ammatinvalinnan ohjauksessa selville?

Puhuja 1 [00:24:28]: Sillon, kun ohjaus päättyy, olis tosi hienoo, jos asiakas ois saanu vähän selkeemmän käsityksen siitä, miten tästä tilanteesta edetään kohti tulevaisuutta. Sitä omaa tavoitetta, joka toivottavasti olis siinä hieman muodostunut. Usein vähintäänkin se seuraava askel onkin jo aika pitkälle hahmottunut. Askeleen pituus toki riippuu asiakkaan motivaatiosta ja elämäntilanteesta. Jollekin seuraava hyvä askel voi olla vaikka työkokeilu uudella alalla. Jollekin toiselle vaikka se, että hakeutuu vaikka terveydenhuoltoon selvittämään tarkemmin terveydellistä tilaa ja saamaan vaikka hoitoa johonkin sairauteen. Tai sitten esimerkiksi hakeutuu työkyvyn tukemiseen tähtääviin kuntoutuspalveluihin, vaikka Kelan ammatilliseen kuntoutukseen. Jollekin kolmannelle se askel voi olla vaikka, että menee yrittäjyyskurssille tai ihan tekee suunnitelman, miten lähtee hakemaan töitä ja minkä tyyppisiä työtehtäviä. Tulevaisuudesta ajattelisinkin, että kaikenlaisen yksilöllisen ohjauksen tarve, mikä liittyy näihin ura- ja ammattisuunnitelmiin, niin se todennäköisesti kasvaa. Koska työ, koulutus ja yrittäjyys -vaihtoehdot monipuolistuu koko ajan ja ne polut muuttuu moninaisemmaksi. Koska tavoitteenahan on kuitenkin yhteiskunnassa työurien pidentyminen, niin työn ja terveyden kysymysten yhteensovittaminen ja niiden yksilöllisten ratkaisujen löytäminen on koko ajan yhä tärkeempää.

Puhuja 2 [00:26:13]: Tää on semmonen, mitä itsekin nuorten kaa käyn paljon läpi. Nyt ollaan niin muuttuvassa maailmassa, et ei välttämättä voida tietää, mimmosii ammatteja ja millasten työntekijöiden tarvetta vaikka 10 vuoden päästä on.

Puhuja 1 [00:26:29]: Joo, toi on todella tärkeä nosto. Tavallaan liikaakaan ei kannata mun mielestä ajatella, et pitäis tietää tässä hetkessä, mikä kaikki osaaminen on vaikka relevanttia, koska ei me voida tietää, mikä kaikki osaaminen on tarkeeta 10 tai 20 vuoden päästä. Ehkä jotenkin myös, mitä painottaisin, olis se, että pyrkis houkuttelemaan itsessään esiin uteliaisuutta ja tietynlaisia muutosvalmiuksia ja -halukkuutta. Ne on kuitenkin ehkä ne elementit ja ominaisuudet, joiden avulla työelämässä todellisuudessa pärjää. Semmoset asiat, joita tänään oppii koulussa, ne ei välttämättä ole enää ajankohtasia edes sitten muutaman vuoden päästä. Työelämäkin sisältää nykyään niin paljon jatkuvaa uuden omaksumista ja muutospaineita. Siinä sä oot ihan oikeessa, et myös nuorten, tämän päivän nuorten työelämä on hyvin toisenlaista kuin se on ollut aiemmin.

Puhuja 2 [00:27:40]: Voisko tän sisällön jotenkin vetää yhteen niin, että välillä omankin ammatillisen suunnan pohtiminen on itse kullekin tärkeää? Merkityksellisyyden kokeminen työn kautta on kuitenkin yks hyvinvoinnin perusta.

Puhuja 1 [00:27:58]: Juuri näin. Ja sellainen, että jos huomaa, et omassa työssä on vaikka pidemmän aikaa ollu sellanen jakso, että ei pysty toteuttamaan itseään, itselle keskeisiä arvoja. Tai balanssia on vaikea löytää. Ne voi olla hyviä hetkiä, että voi lähteä tutkimaan, onko oman työn sisällä tehtävissä siirtoja, jotka auttais siihen, että työn merkityksellisyys ois jälleen helpompaa tavoittaa. Ja jotta esimerkiksi työn ja vapaa-ajan välinen suhde olis taas paremmalla tolalla. Vai vaatiiks se sitten toisenlaisia siirtoja? Mietin Jenni, kun joskus on hauskaa vähän leikitellä sellasella ajatuksella, että mitä muuta vois tehdä, jos ei tekis tätä nykyistä työtehtävää. Onks sulla tällaista villiä plan B:tä? Jos et olis sosionomi, niin mitä sä tekisit?

Puhuja 2 [00:29:05]: Mä pohdin tätä asiaa. Mä mietin, että mä voisin olla vaikka kirpputoriyrittäjä. Mä luulen, että semmoinen myyjän työ yhdistettynä ekologiseen ajatukseen vois olla semmonen työ, missä mä viihtyisin.

Puhuja 1 [00:29:27]: Ihanaa! Jennin kirpputori, mahtavaa! Laita kutsua avajaisiin!

Puhuja 2 [00:29:33]: Joo. Mikä Anna olis sun suunnitelma tämmöses tilanteessa?

Puhuja 1 [00:29:40]: Mä yks päivä innostuin kauheesti. Mä kävelin ton optikkoliikkeen ohi ja vähän katselin, mitä siellä tapahtuu. Rupesin miettimään, et ois ihan tosi mielenkiintosta olla optikko. Ois todella kiinnostavaa opiskella, mitä kaikkee silmiin liittyy. Miten ihminen näkee? Mikä kaikki vaikuttaa näkökykyyn? Mut sit ois ihanaa myös jotenki olla mukana valitsemassa asiakkaille kauniita kehyksiä. Siin ehkä semmosta visuaalista puolta pääsis myös toteuttamaan.

Puhuja 2 [00:30:16]: Kyllä. Tän kertanen jakso ammatinvalinnasta ja urapohdinnoista oli tässä. Kiitos, kun kuuntelit! Me oltiin Anna ja Jenni. Tää oli OnnistuLivenä.

[Tunnusmusiikki 00:30:34]

[äänite päättyy]